

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ezechielis Spanhemii Dissertationes De Praestantia Et Usu Numismatum Antiquorum

Spanheim, Ezechiel

Amstelodami, 1671

De Titulo Pontificis Maximi; conjunctis Sacerdotii & Imperii Juribus; de
Asiarchis & Sacerdotibus Asiae, eorum muneribus, numero,
appellationibus. De Flaminibus perpetuis, seu [...], & sacerdotiis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12878

peratoris appellationem relictam à Tiberio Tacitus au- Annal. 111.
 ctor est, quod nihilominus aliis etiam concessum sub- 74.
 sequutis Cæsaribus haud male ex Appiano colligit ma-
 gnus Casaubonus. Omnino vero notandum hoc loco,
 quod de more hujus appellationis idem Dio in Clau-
 dio tradidit, cum ob res gestas in Britannia aliquoties
 Imperatorem salutatum, contra patrium morem, quo
 non sapius, sed semel tantum id nomen poterat de uno
 bello reportari, ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ *πολλὰκις ἐπιωνομάσθη* Lib. LX.
ὡδὲ πᾶσι πάρεια, ἔ γάρ ἐστὶν ἐν ἑδένι πλέον ἢ ἄπαξ, ἐν ἑ αὐτῷ
πλέμῃ τ' Ἰπικλησὶν τῷ τῆν λαβείν· ob hac aliquoties IM-
 PERATOR dictus est prater morem Romanorum; neque e-
 nim sapius quam semel licet uno de bello id nomen adsumere.
 Unde intelligimus, quo titulo ac jure Imperator to-
 ties, nempe XXVII. vocetur in Nummis Claudius, &
 inducti ab eo moris imitationem ad alios quoque transf-
 iisse.

PONTIFICIS MAXIMI nota ex iisdem Num- De Titulo
 mis appellatio, qua supremam Sacrorum & Religio- PONTIFICIS
 num curam in se transfulerunt Cæsares. Hinc ab Au- MAXIMI
 gusto ad Gratianum usque Imperatorem transit usus et Adfiri-
 hujus appellationis, ut docent Lapides, & adnotavit bis.
 jam ante eminentissimus Annalium Scriptor. Non-
 nulli vero serius eandem, ut à Justino retentam volunt,
 cujus extat inscriptio cum verbis PONT. MAX. in
 quibus tamen non Pontificem, sed Ponticum Maximum
 legendum monuit nuper eruditissimus Reinesius. Con-
 juncta vero in Cæsarum Nummis Principatus & Sacer-
 dotii jura ea ratione, qua Reges Lacedæmoniorum
 dicti jam olim Xenophonti, rerum divinarum respec- De Lacedæ-
 tu Sacerdotes, humanarum vero Imperatores; aut m. Rep.
 qua quosdam Duumviros & Sacerdotes vocatos legi-
 mus nonnunquam in prisicis monumentis. Tales nem-

pe Sacerdotes Duumvirales in Codice Theodosiano, & in Actis Cæciliani, Didymus quidam SACERDOS Jovis Optimi Maximi, & simul Duumvir Coloniae Carthaginensium, quem locum adtulit ad Eusebium Cl. Valesius. Quo spectat præclara inscriptio cujusdam

Thef. Grut. ccccxxxix. 5. Gnæi Munatii, in qua dicitur inter alia, MUNICIPI FLAMEN PERPETUUS DUUMVIRALI POTESTATE. Unde factum ut Romanorum exemplo, nonnisi functos supremis Magistratibus ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ seu Provinciarum Sacerdotes creasse legatur apud Eusebium Maximinus. Quare etiam iidem ΑΣΙΑΡΧΑΙ & ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ seu Asiae Principes & Sacerdotes occurrunt apud eosdem Gentiles; ut cum aliunde, tum ex aurea Epistola Smyrnæorum liquet de Polycarpi Martyrio, in qua illud Sanctissimus Præsul passus legitur Ἰπὶ Ἀρχιερέως Φιλίππου, quem paulo ante Ἀσάρχην vocant iidem Smyrnæi, ne de muneris communione possis dubitare. Egregie vero id illustrat præclara Nummi inscriptio sub Antonino Pio percussi, qui utramque appellationem uni etiam eidemque tribuit, ΠΡΟΦΡΟΝΤΩΝΟΣ ΑΣΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕ. ΓΙ. ΠΟΛΕΩΝ ΚΟΙΝ. *Frontone Asiarcha & Sacerdote XIII. Civitatum Communis Asiae*; numeralibus nempe litteris ΓΙ pro ΙΓ transpositis, obvio more seu ἡλιακαίδεια, sicut itidem in sequenti nummo Laodicensium ΣΑ. ΕΥΤΥΧΟΥΣ ΑΡΧΙΕ. ΓΙ ΠΟΛ. *Samio Eutyche Sacerdote XIII. Civitatum*, ex quibus nempe constabat Commune Asiae, ut aliunde liquet, & qua de re alibi. De simili vero *Asiae Sacerdotio* occurrit aliquoties mentio in libris Jurisconsultorum, ut quod sponte illud iterare nemo prohibeatur; aut in *Asia Sacerdotium Provinciae* suscipere non cogantur numero liberorum quinque subnixi. Nec pauci alioquin occurrunt antiqui Græcorum Nummi, qui

Ia Cimel. Mediceo.

L. 17. D. de Mun. & honor.

L. 8. D. de vacat. & excuf.

qui sicut Pontificia Cæsarum dignitate cum aliis Imperatoris titulis; ita in averfa parte illo aut *Asiarcha* aut *Sacerdotis* nomine quasi loci Præsidibus concessio nonnunquam signantur. Posteriores præfert Nummus Cianorum Bithyniæ oppidi sub Domitiano cufus, ΕΠΙ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΚΑΤ. ΒΙΑΝΤΟΣ ΚΙΑ. *Sub Pontifice Claudio Biante, Cianorum.* Accedit alius Apameæ percussus, ΕΠ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΡΧΙ. ΑΠΑΜΕΩΝ, *sub M. Aurelio Alexandro Pontifice Apamensium.* Præter vero præclaros hos Nummos ineditos, referri etiam huc debet inscriptio alterius Nummi, Hephæstionis nempe Daldianorum, quam videre licet in rebus Severi apud Trifstanum. Ita haud absimili ratione, ΑΣΙΑΡΧΟΥ mentio aliquoties in geminis Nummis, ut Cyzicenorum, ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΟ-
 ΚΟΡΩΝ, ΕΠΙ Μ. Λ. ΑΥΡΕΛΙΟΥ ΑΣΙΑΡΧΟΥ, *Cyzicenorum Neocoron sub M. L. Aurelio Asiarcha.* Sic alius Smyrnæorum, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΣΙΑΣ, *Smyrnæorum Primorum Asiae,* in altera autem parte ΕΠ. Μ. ΑΥΡ. ΤΕΡΤΙΟΥ ΑΣΙΑΡΧΟΥ, *Sub M. Aurelio Tertio Asiarcha,* & cuius Asiarchæ nomen notavi itidem in nummo Regiæ Gallorum Gazæ, inscri. ΤΕΡΤΙΟΥ ΑΣΙΑΡΧΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Agnoscis, ut opinor, apertum horum Nummorum & Epistolæ Smyrnæorum consensum; Asiarcharum nempe ac Pontificum seu Sacerdotum nominibus, ut supremis quibusdam loci Præsidibus, signatam rei gestæ memoriam; sicut alias nominibus Consulium apud Romanos, aut Cæsarium eorumdemque Pontificum Maximorum. Ita Amphictyonum & Byzantium decreta videas signata Sacerdotum nominibus apud Demosthenem, & apud Iosephum decretum Atheniensium in gratiam Judæorum, *Ἐν Πρωτεύειω καὶ Ἰερείω Διονύσιου,* suffragia
 Ssss 3 Origin. lib.
xiv. c. 16.
 vero

In Gaza
Medicea.In Gaza
Medicea.In Cimet.
Reginæ
Christinæ.Origin. lib.
xiv. c. 16.

vero collegisse Dorotheum *Α' εχρηεα*. De annis cæteroquin Sacerdotum nominibus signari solitis, apud Nicolitas puta, Alexandrinos, quibus dictus proinde Sacerdos Augustalis *Ἐπιταυρὸς ἀρχων*, morem notarunt jam duo viri longe eruditissimi, Casaubonus & Seldenus, ille ad Suetonium, hic ad Marmora Arundelliana. Simile quid de Jovis Olympii Sacerdotibus apud Syracusanos observat etiam Diodorus. Juxta autem illius moris vestigia, quo inscripta in Actis publicis Sacerdotum aut Asiarcharum nomina, in Inscriptione donariorum ejusdem Smyrnæ, quæ occurrit in prædictis marmoribus, Ctesyphon quidam *ΑΣΙΑΡΧΗΣ* vocatur. Idem nempe apud Asiaticos, cum Ludorum & Publici Concilii totius Communitatis, tum reliquorum Flaminum Præsides quidam & principes habebantur. Unde lux etiam non mediocris accedit celebri Actorum loco, ubi occurrit *Asiarcharum* apud Ephesios mentio. Lique enim ex monumentis modo adlatis, *Asiarchas* id genus non Ephesi solum, ut existimarunt nonnulli, sed modo Cyzici, modo Smyrnæ locum habuisse, ubi nempe communia Asiæ Sacra & publici conventus habebantur, quibus præerant illi Asiarchæ. Secundo, unum videri Asiarcham hoc munus eodem tempore administrasse, quamvis plurium simul Asiarcharum mentio occurrat eodem Actorum loco & tertium aut quartum Asiarcham electum se tradat alicubi Aristides. Firmant nempe hic Nummi eandem Cl. Valesii sententiam, quam ex commemorato uno Philippo Asiarcha in Polycarpi martyrio jam ad Eusebium adseruit. Adeo tamen ut statendum sit omnino, aut per vices hoc munus plures implevisse, aut vero unum Asiarcham ut reliquorum Principem constitutum, à quo petita sit Fastorum & rei gestæ memoria. Ita *Primi* *ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ* in antiquis Nummis interdum

Lib. XVI.

XIX. 31.

Sermon.
Sac. IV.

terdum signati, ut Cebessiurbis Lyciæ, ΕΠΙ ΑΥΡ. ΜΑΡ-
ΚΟΥ ΑΡΧΙ. ΠΡΩ. ΚΑΒΗΣΣΙΚΩΝ, sub Aurelio Marco
Pontifice Primo Cebessensium, ni ΠΡΩΤΩΝ potius legen-
dum sit seu Primorum, & ita ad Cebessenses non ad Pon-
tificem referri debeat, ut ΠΡΩΤΩΝ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ,

aliaque gemina. Alioqui *Sacerdos Perpetua & Prima* oc-
currit aliquoties in antiquis lapidibus. Tertio, non
audiendum hic Augustum Interpretem, Constanti-
num Porphyrogenetam, qui Asiarcham Asiæ Procon-
sulem interpretatur, & hanc suam explicationem firmat
hoc ipso Actorum loco. Neque enim aut alibi, aut in
productis Nummis Asiarcha ut Romanus Proconsul,
sed ut Præses publici Asiæ conventus & communium
Sacrorum producitur. Cæterum in veteri Inscriptio-
ne, quam nondum excusserunt viri docti, Antonius
quidam Hyacinthus ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Thef.
CLXXIV. 3.
& CLXXVIII.
3.

Them. O-
rient. p. 19.

ΑΣΙΑΡΧΗΣ vocatur; ut eosdem habuerint Asiatici
& Magistratus præcipuos, & solemnium Gentis Sacro-
rum Antistites. Unde facile jam adsequimur, cur ἀγ-
χῆς & ἐπιάρχης apud Græcos, & Præsidis ac Præfectura
nomine apud veteres Jurisconsultos, seu Gentium Præsi-

Thef. DXXII.

1.

dati, eadem Asiarcharum & supremorum Sacerdo-
tum dignitas designetur. Ita nempe conjuncta in iis
occurrunt munia Principatus & Sacerdotii, ut iidem
illi Principes dicti & Sacerdotes non obscuram Pontifi-
ciæ Cæsarum dignitatis imaginem adumbrent, de qui-
bus illo sensu Tacitus, *Nunc Deum munere summum Pon-
tificem etiam summum hominum esse*; Scilicet,

Ulpian. l.
14. D. de
excusat.

Rex Anius, Rex idem hominum, Phœbique Sacerdos;
quod etiam ad Romanorum Imperatores eisdemque
Pontifices trahit ibi Servius, *sane majorum hæc erat con-
suetudo, ut Rex esset etiam Sacerdos, vel Pontifex. Unde ho-
dieque IMPERATORES dicimus PONTIFICES.*

Annal. III.
58.

Æacid. III.

Quo

Quo spectant etiam Nummi quidam Elagabali peculiari titulo inscripti, SUMMUS SACERDOS AUG. Illud tamen discrimen hoc observes, quod non perpetua erat Asiarcharum, sicut apud Romanos Pontificis

Annal. vi.
10.

Maximi dignitas, quam perpetuam seu *continuum* (ut Taciti verbo utar de Præfecto urbis perpetuo) Cæsari- bus Nummi largiuntur; nec in iis proinde renovari videas, instar Consulatus aut Tribunitiæ potestatis. Notum quippe hoc Sacerdotium fuisse ex eorum numero, quæ non annua erant, aut singulis vel quinquenniis vel decenniis, ut reliqua Augusti imperia, renovabantur, sed *ἀεὶ ἕως*, ut Græci eadem vocare solent. Hinc apud Cassiodorum, ubi mentionem injicit perpetui

Var. Lib. vi.
cap. 2.

Patritiatus, *credo ad similitudinem PONTIFICATUS unde venerat, rem fuisse formatam, qui SACERDOTIUM non deponunt, nisi cum vitæ munera deelinquant.* Ita factum ut exemplo perpetui hujus Pontificatus, alia quoque Sacerdotum Collegia apud Romanos Pontifices suos crearent *assiduos*, ut de iis loqui amat Livius, seu *ἀεὶ ἕως*. Tales præter alios illi ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΔΙΑΒΙΟΥ, seu Palæstræ Pontifices, quorum mentio in Inscriptio- nibus Athleticis Romæ novissime repertis, in ruinis Thermarum Titi. Unde luculentam ex iis ad ipsum lapidem à me nuper cum geminis aliis descriptam, non pigebit hic in Lectoris gratiam divulgare;

Η ΙΕΡΑ ΕΥΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΑ ΑΠΟΚΑΤΑΛΥΣΕΩΝ ΕΝ ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΔΙ ΡΩΜΗ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ Μ. ΟΥΛ- ΠΙΟΝ ΔΟΜΕΣΤΙΚΟΝ ΔΙΑΒΙΟΥ ΕΥΣΤΑΡΧΗΝ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΕΥΣΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΕΙΚΗΝ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ ΕΠΙ ΒΑΛΛΑ- ΝΕΙΩΝ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΤΟΝ ΕΑΥΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑ- ΤΗΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝ ΠΡΕΣΒΥΣΑΝΤΑ ΚΑΙ ΑΙΤΗ- ΣΑΜΕ-

ΣΑΜΕΝΟΝ ΤΟ ΤΕΜΕΝΟΣ ΤΩ ΣΥΜΠΑΝΤΙ
 ΕΥΣΤΩ ΤΗΝ ΤΕΙΜΗΝ ΑΝΑΘΕΝΤΟΣ Μ. ΜΕΤ-
 ΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΜΝΟΥ ΕΠΙ ΑΡΧΟΝΤΩΝ Α. ΟΥ ΑΝ-
 ΝΙΟΥ ΑΓΡΙΠΠΙΑΝΟΥ ΚΑΙ Μ. ΜΕΤΤΙΟΥ ΑΜΕ-
 ΡΙΜΝΟΥ.

Dedicatum fuit nempe Antonini Pii temporibus
 præclarum hoc monumentum, ut eruo ex gemina in-
 scriptione apud Gruterum, in qua itidem occurrit
 mentio hujus M. Ulpii Domestici, & Legationis il-
 lius ad Pium nomine Collegii Athletarum susceptæ; Thef. cccxv. 9. & cccxvi.
 quæ Inscriptio edita miram ex ista lucem sceneratur.
 Sed de his alibi ad has ipsas Inscriptiones. Unum hic
 notandum, hunc Ulpium Domesticum universæ Pa-
 læstræ Xystarcham simul & ΑΡΧΙΕΡΕΑ perpetuum
 vocari, ex eo nempe genere, quos proinde *Sacerdotales*
Præsides à Tertulliano dictos videas. *Quid ergo mirum si* De Specta- cul.
apparatus agonum Idololatria conspurcat de coronis profanis, de
 SACERDOTALIBUS PRÆSIDIBUS, *de Collegia-*
tis Ministris. Munerum nempe seu Ludorum editores
 Flamines vulgo & Sacerdotes, quo respexit etiam Ca-
 non Concilii Illiberitani, *Flamines qui non immolaverunt* Can. III.
sed MUNUS tantum dederunt, à cujus sensu longe utique
 recedunt docti Hispani illius Concilii Interpretes, qui
 ignorance obvii illius moris *Munus* ibi explicant de
 dono, quo se à sacrificandi necessitate eximerent. Sicut
 vero ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ in superiori Marmore,
 ita ΙΕΡΕΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ seu *Flaminem perpetuum* legas in
 Nummo quem vulgavit jam olim doctissimus Sirmon-
 dus; ut nempe illos innuat, qui *Flamines perpetui* vo-
 cantur in Codice Theodosiano, aut cum *Flamines,* tum
Pontifices perpetui in Marmoribus antiquis. Quales etiam
 Jovis *2^æ & 3^æ* Sacerdotes apud Mylasenses observat Stra- Lib. XIV.
 bo; aut Templi apud Arabas Diodorus; aut apud Bur- Lib. III.
 gundios

- L. xxviii. gundios Sacerdotem omnium Maximum Ammianus, aut non Hebræorum duntaxat Pontificem, de quo id
- Lib. xvi. tralatitium, Josephus, sed Herodem etiam perpetuum
- Antiq. c. 9. scilicet Agonothetam ab Olympiis declaratum. Immo nec perpetuam solum in eodem Augusto, sed hæreditariam etiam Pontificiam dignitatem reliquorum Cæsarum Nummi satis arguunt; cuius rei gemina exempla suppeditant nonnunquam prisca Gentilium monumenta. Unde certe haud male apud Dionem, inter honores à Senatu Jul. Cæsari decretos, ille etiam refertur, ut filius ejus qui nasceretur aut adoptivus, evaderet Pontifex Maximus; qui honos utique ad Hæredem
- Lib. xliiv. ejus ac reliquos dein Successores transit. Ita apud Herodotum mentionem videas Sacerdotis, qui sibi & liberis Sacerdotium petit; quales nempe *πατριάρχαι* aut *ἱερωσύνας*, ut eas vocarunt Græci, *paterna ac avita*
- In Othone. *Sacerdotia* Suetonius, apud Ægyptios, Rhodios aliisque familiares ex eodem ^a Herodoto, ^b Diodoro præterea ac prisca id genus auctoribus colligas. Hinc etiam in antiquo lapide *ΠΕΡΕΥΣ ΔΙΑΓΕΝΕΩΣ*, & in altera Inscriptione Græca cum priori, quam modo expressimus, reperta, Claudius quidam Rufus successor declaratur proprii Parentis in eodem munere Pontificis universæ Palæstræ, *ὅς καὶ διαδοχὸς ἐγενέτο τοῦ ἰδίου πατρὸς*, nempe ut apud Photium legas alicubi, *ἱεραὶ καὶ ἐξ ἱερέων καὶ πατρὸς πατρὸς ἀνώγειν κατὰ γένος*; aut sicut apud Philostratum Scopelianus quidam traditur, Hebræorum scilicet more, oriundus ex Sacerdotali genere & hæreditarius Asia Sacerdos, *ἀρχιερεὺς μὲν ἐγένετο τῆς Ἀσίας αὐτὸς καὶ πατρὸς γονοὶ αὐτὸς πατρὸς ἐκ πατρὸς πάντες*. Sacerdos vero fuit Asia ipse & illius majores omnes à Patre ad Filium. Ita certis è familiis adscitus Clarii Apollinis apud Colophonios culti Sacerdos

Pag. 169.
Bibl.

In vit. Sophist.

cerdos apud Tacitum. Neque vero omittendum hoc Annal. 15.
 loco, ubi plures simul Augusti regnabant, penes unum ^{54.}
 & seniore[m] quidem hanc Pontificatus Maximi appella-
 tionem resedisse apud Romanos, ut supra ex Dione
 notavimus. Id vero rursus perspicue probant Nummi,
 in quibus M. Aurelius PONT. MAX. vocatur, non au-
 tem Collega ejus L. Verus. Alias inferior quoque PON-
 TIFICIS dignitas tanquam initium quoddam seu ty-
 rocini[m] illius fastigii in aliquot junioris Drusi & Ge-
 tæ adhuc Cæsaris nummis signatur, ut supra monui.
 Omissa vero cum plerisque aliis mentio hujus digni-
 tatis à Gallieni temporibus, in sequentium Augusto-
 rum Nummis, licet non abdicarint continuo vim aut
 usum hujus appellationis. Neque enim titulum illius
 dignitatis solum gestasse, sed munia etiam peregisse
 Cæsares, docent nonnunquam Auctores; ut de Ha-
 driano Spartianus, *Sacra Romanorum diligentissime cura-
 vit, peregrina contempsit, PONTIFICIS MAXIMI
 officium peragit.* Ita Tiberius ut Pontifex Maximus de
 jure Flamini consultus apud Tacitum, & à Plinio Tra- Annal. 111.
 janus, *quia sciebam in urbe nostra ex ejusmodi causis, colle-
 gium Pontificum adiri solere, te Domine, MAXIMUM* ^{59.}
PONTIFICEM consulendum putavi, quid observare me Lib. x. Ep.
velis. Hinc etiam ab Augusto ratione illius muneris,
 Fatidici libri recensiti; Annus Julianus iterum ordi- Sueton. in
 natus; auctus Sacerdotum numerus; Cærimoniæ an- Aug.
 tiquæ restitutæ; & Claudius obsecrationem *jure MA X.*
PONT. præit, auctore eodem Suetonio; & apud Ta-
 citum fugillatus Vitellius, *quod MAXIMUM PON-* Hist. 111.
TIFICATUM adeptus cærimoniis publicis diem quen-
dum nefastum, hoc est suo more improvide, edixisset;
 & ab Alexandro Severo *Causas Sacrorum finitas* notat
 Lampridius; & Vopisco dictus *Sacerdotia composuisse*
 Aure-

Aurelianus; & Julianus ut Pontifex Maximus, quorundam Sacrorum procurationem sibi vindicat, ἐγὼ τῶν ἑπιειδῶν περ' ἐμῶν καὶ μὴ τῶν πάργια ΜΕΓΑΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ, Ego proinde quandoquidem sum juxta leges patrias MAGNUS PONTIFEX; quod & in alia Epistola testatur cuidam Sacerdoti nuncupata, & quam cæteris quin Pontificis appellationem sibi ipsimet Julianum tribuisse, docet nos Socrates, καὶ ἐαυτὸν ΑΡΧΙΕΡΕΑ ἀνέμασεν. Unde utique Libanius, gaudere Julianum Sacerdotis haud minus quam Imperatoris nomine, non frustra videtur alicubi prædicare. Cæterum eandem appellationem in Nummis certe illorum temporum insolitam retinet quoque nummus aureus M. Constantini, ubi P. M. seu Pontificis Maximi titulus cum reliqua honorum congerie adscribitur. Sicut vero ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ vel ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΜΕΓΙΣΤΟΙ in Græcis Cæsarum Nummis & Lapidibus vocantur Romanorum Cæsares, sic etiam Vestalium Maxima Ἀρχιεραία apud Dionem dicitur. Ita factum ut eadem ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ appellatio quam Christo tribuunt prisca Ecclesiæ Doctores Clemens Romanus, Origenes, alii, dein translata sit promiscue ad Christianorum Antistites, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, quo nomine & Vigilium Romanum & Paulum Alexandrinum Præsules, præter alios vocat in Arcana Historia Procopius. Ex eodem fonte profluxerunt postea inversa ΙΕΡΑΡΧΗΣ & ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ nomina, inter quæ discrimen illud statuit Auctor scholiorum ad opera Dionysii vulgo Areopagitæ, ut ΙΕΡΑΡΧΗΣ Sacrorum curam, ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ Sacerdotum magisterium capessat, prior nempe τῶν ἱερῶν, posterior τῶν ἱερῶν ἀρχῶν.

DE TRIBUNITIA POTESTATE supra vidimus, qua ut summi fastigii vocabulo, annos Principatus

Hist. Eccl.
l. VIII. c. 1.
Panegy.
Jul. p. 245.

In Gaza
Cardinal.
Leopold.
Medic.

Lib. LXXIX.

Maxim. in
Schol. ad l.
1. de Cœl.
Hier.

De Titulo
TRIBUNI-
TIÆ POTE-
STATIS.